

Erna Solbergs tale til Høyres Sentralstyre

14. April 2024

Kjære alle sammen,

I dag vil jeg først si noen korte ord om Irans angrep mot Israel i natt. Korte ord - fordi mye er usikkert, og mye kan skje de neste timene og dagene.

Men noe kan vi være tydelig på.

For det første.

Iran har eskalert en allerede spent situasjon. Eskalert mens regionen og situasjonen desperat trengte tilbakeholdenhet.

Gjengjeldelsen er forventet, men alvorlig.

Angrepet er farlig og ulovlig.

Derfor fordømmer vi Irans angrep mot Israel.

For det andre.

Timene og dagene som kommer blir avgjørende. Situasjonen nå er mer spent, volatil, og uforutsigbar enn på lenge.

Vi oppfordrer alle parter til å utvise maksimal tilbakeholdenhet.

Må sjekkes mot fremføring

Det er alle folk i alle land i Midtøsten som må betale prisen om dette eskalerer ytterligere.

Utover det kan jeg bare si at vi nå følger situasjonen nøye.

Vi håper – sammen med mennesker i Midtøsten og de fleste deler av verden – at dette nå ikke spinner ut av kontroll.

Så er overgangen fra utenriks til det jeg egentlig skulle snakke om alltid litt vanskelig.

Som de sier på dagsrevyen:

Vi skal hjem igjen.

Sist jeg sjekket Tom Erlends kalender er det nå rett over 500 dager igjen til valget.

Selv om det ikke er så lenge siden forrige valgkamp, merker vi kanskje nå i blå måned at maskineriet må sveives litt i gang.

Halvannet år er en stund, men valgdagen er en tydelig milepæl å feste blikket på.

Vi skal selvfølgelig fokusere på kampanje og å møte velgere. Men også på å utvikle politikken vi skal gå til valg på.

Politikk er mye. Det er taktikk, strategi, debatt og retorikk.

Må sjekkes mot fremføring

Men nå først og fremst handler det om å finne de beste løsningene på utfordringene vi har i vente.

Da er det viktig at vi beholder det langsiktige perspektivet som Henrik understreker i programarbeidet.

2030 har ofte vært langt fremme i tid. Nå er det kort tid til. Det er mange mål som skal nås innen 2030, særlig for kutt i klimautslipp og FNs bærekraftsmål.

Nå er 2030-perspektivet egentlig et kortsiktig perspektiv. Fra valget neste høst er det under fem år til 2030.

Det er mye som må gjøres. Ikke minst i kraft- og klimapolitikken, og for omstillingen i vårt samfunn.

Men vi må huske at det vi gjør på kort sikt, også må være riktig for å møte de langsiktige utfordringene.

Det har vært et av mine angrep på dagens regjering at de ikke gjør.

Og der må vi vise at vi har et tydelig alternativ.

Hva er så de store utfordringene?

Den mest grunnleggende konservative målsetningen er forvalteransvaret.

Må sjekkes mot fremføring

Det handler om å overlate et samfunn til våre barn som er i like god eller bedre stand enn det vi selv overtok.

Det vi gjerne kan kalle vår generasjonsforpliktelse.

Eller – som det ofte kalles – generasjonsregnskapet.

Ser vi rundt oss, er det mange ting internasjonalt som utfordrer det regnskapet.

Global oppvarming truer måten vi og folk rundt oss lever på. Den sikkerhetspolitiske situasjonen blir stadig farligere og mer uforutsigbar.

Vi skal bidra til å løse de internasjonale utfordringene og forstå hvordan de påvirker oss.

Det å ivareta norske interesser innebærer også at vi må jobbe aktivt utenfor våre landegrenser. Denne uken har vi blant annet fått en rapport som understreker hvor viktig EØS er for mange deler av norsk samfunn.

Men flere av de internasjonale utfordringene er så store at vi alene ikke rår over utviklingen.

Derfor er det viktig at vi snakker om hvilke utfordringer Norge har, og at vi ser de i et generasjonsperspektiv.

De utfordringene er ikke ukjente.

Må sjekkes mot fremføring

Hovedbildet er at vi blir færre i yrkesaktiv alder sammenlignet med de som er eldre.

Utgiftene til pensjon kommer til å øke.

Behovet i særlig helsesektoren kommer til å vokse. Det kommer til å kreve penger, og ikke minst hender.

Det blir færre som skal bære flere.

Forpliktelsene våre blir flere, og handlingsrommet blir trangere.

I tillegg skal Norge gjennom en omstilling hvor vi blir grønnere, og vi skal fylle inn for den olje- og gassvirksomheten vi mister.

Men generasjonsregnskapet er ikke bare et spørsmål om pengebruk og balanse i budsjettene. Det dreier seg også om hvordan vi forvalter og utvikler det som skaper grunnlaget for verdiene våre.

Folks skaperkraft og folks arbeidskraft.

Derfor er noe av det viktigste vi gjør å sørge for at vekst- og innovasjonskraften i samfunnet øker.

At vi får mest mulig ut av den skaperkraften som ligger i hvert enkelt menneske.

I vinter var jeg på besøk i Hammerfest. Selv på en solfylt dag understreket den harde innflyvningen at Hammerfest ligger værhardt til langt ute mot havet.

Må sjekkes mot fremføring

Og selv om vi denne dagen diskuterte offentlige investeringer i både helsevesen og samferdsel, var det mest inspirerende å se hvordan det private initiativet bygger lokalsamfunnet.

Hotellet med næringsvett som bygger seg opp på både turisme og tilreisende arbeidere.

Ungdom som satser og begynner med 3D-printing til oljebransjen.

Lokal kapital som ser fremover, som både investerer i de ungdommen, og som setter penger på bærekraftig oppdrett av tang og tare.

Ja, og puben på kvelden. Et ombygd slakteri som har blitt et samlingspunkt for folk i lokalsamfunnet.

Et samfunn med optimisme og fremtidstro.

Dette er den skaperkraften vi må ta vare på.

Det er dette det handler om.

Det handler om legen og sykepleieren som strekker seg litt lenger for å levere behandling i verdensklasse.

Om gründere som tar sjansen for å starte noe eget som kan bli arbeidsplasser for flere.

Om læreren som engasjert klarer å skape læringslyst og mestringsglede hos barn.

Må sjekkes mot fremføring

Med de utfordringene vi står foran, må vi levere fra oss et samfunn hvor hver enkelt har en indre lyst og drift til å strekke seg lenger.

Enten det er for å skape noe mer for seg selv eller for samfunnet rundt seg.

Et samfunn hvor alle som kan får bidra.

Enkelt og greit muligheter for alle.

Er det ikke sånn nå da?

Dessverre må vi slå fast at akkurat nå, er samfunnet som oppfordrer til og belønner skaperkraft under betydelig press.

Jeg tror vi alle her har møtt og opplever at mange av de som strekker seg lenger.

Gjennom å eie små- og mellomstore bedrifter.

Skaper noe nytt.

Konkurrere med det offentlige.

Bidrar til arbeidsplasser.

Istedenfor å bli heiet på – så opplever de å bli mistenkeliggjort.

Det kan være investorer i laksenæringen. Folk som har startet private barnehager for å bidra til en god oppvekst for våre barn.

Må sjekkes mot fremføring

Gründere med en god teknologi-idé som de forsøker å realisere.

Eller som vi ser nå, en-manns IT bedrifter som får beskjed av regjeringen om at de istedenfor å selge sin kompetanse direkte, må ansettes midlertidig.

I tillegg kommer de store kostnadsøkningene som regjeringen har skapt for næringslivet gjennom overraskende endringer i skatte- og avgiftspolitikken.

Regjeringens næringspolitiske krumspring bidrar til at den politiske risikoen for de som skal plassere penger i norsk næringsliv øker. Det vil ha konsekvenser.

Men den største risikoen. Er at vi slår beina under skaperkraften som vårt samfunn er helt avhengige av.

I sum så bidrar den kortsiktige politikken nå til å forverre grunnlaget for fremtidens velferd.

Til å minske våre barns og unges muligheter.

Skal vi løse fremtidsutfordringene: Endringer i arbeidsstyrken og omstillingen i næringslivet.

Da må vi snarere tvert imot mobilisere alle gode ideer og krefter.

Må sjekkes mot fremføring

Norge trenger at vi kan gjenskape og løfte en optimisme om at vi kan få det til.

Vi må ha færre som står utenfor arbeidslivet.

Vi må ha flere som står lenger i jobb.

Vi må ha flere som kan mer.

Flere som går yrkesfag.

Flere som velger seg inn mot teknologi og realfag.

Det bør jo egentlig rett og slett bli flere av oss. For når oppgavene blir større, trenger vi flere hender og kloke hoder for at samfunnet går rundt.

Men vi trenger også flere som er villig til å satse.

Det må få betydning for hvordan vi prioriterer fremover.

Bildet er heldigvis ikke helsvart.

Norge har mye å bygge på. Og vi bidro til at det også ble et bedre grunnlag da vi satt i regjering.

Vi skal ikke glemme at det er nesten 6.000 flere som fullfører videregående skole nå enn for ti år siden.

Sysselsettingsgraden holdt seg over 70% og steg et lite prosentpoeng under vår regjeringstid.

Må sjekkes mot fremføring

Nesten hvert år jeg satt i regjering kunne jeg sagt akkurat det samme som Jonas sa på mandag. At det aldri før har flere vært i jobb i Norge.

Og vi har mye kompetanse i Norge. Vi har en god basis på mange områder. Noe mer vil bli frigjort for andre næringer når olje- og gass-næringen blir mindre.

Utdanningsnivået er relativt sett høyt.

Vi har ryddige forhold i arbeidsmarkedet, med gode relasjoner mellom politikken og partene i arbeidslivet.

Og sannheten er at mange nordmenn har lyst å skape noe.

Også har vi noe som mange land misunner oss. Vi har en økonomisk handlefrihet gjennom oljeformuen. Når nå andre land må betale dyre renter på gjeld de tok opp under pandemien – så slipper vi det.

Så langt har vi i hovedsak klart å husholderer med oljepengene på en god måte.

Men det er tendenser til at dette nå sprekker.

Fra andre land med store råvareinntekter vet vi at det ikke noen naturlov i at det skal gi langsiktig velstand.

Må sjekkes mot fremføring

Derfor er en av de viktigste institusjonene i norsk politikk at oljeinntektene skal fases gradvis inn på en forsvarlig måte som legger grunnlaget for langsiktig omstilling.

Forsvarlig i denne sammenhengen dreier seg om at man må tilpasse det til de økonomiske realitetene man står overfor.

Dere som sitter her, vet selvfølgelig at handlingsregelen består av to deler.

Den første og best kjente er at man ikke skal bruke mer enn avkastningen hvert år, som er anslått til tre prosent.

Men den like viktige delen av handlingsregelen er hva de brukes på.

I 2001 ble vi sammen med Stoltenbergs regjering enige om at oljepengene skulle brukes for å styrke den langsiktige omstillingen av Norge. Det ble da definert som kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser.

Det gjorde vi fordi mer bruk av oljepenger ville komme til å øke kostnadsnivået for andre deler av norsk næringsliv.

Det var en tydelig forpliktelse overfor de mange bedriftene i fastlands-Norge:

At de skulle få lavere kostnader og mer omstillingsevne gjennom bruken av oljepenger.

Må sjekkes mot fremføring

Denne forpliktelsen har stått fast. Og så sent som i 2017 sa en samlet finanskomite nettopp at – sitat

«pengebruken skal rettes mot infrastruktur, kunnskap og vekstfremmende skattelettelser».

Det har ikke bare vært en ambisjon, men en nødvendig retningslinje for at belastningen av økt offentlig pengebruk ikke skulle bremse den langsiktige veksten i andre næringer.

Nå ønsker dessverre Støre og Vedum å glemme denne delen av handlingsregel-kompromisset.

I tilsvar på Tinas påpekning om at denne regjeringen svikter intensjonen i handlingsregelen, så svarte Vedum at han mener det er riktig å «bruke oljepenger på å gjøre hverdagen til vanlige folk litt bedre».

Forvalteransvaret og generasjonsperspektivet ser ut som det er fremmed for Vedum.

At regjeringens budsjetter bryter de langsiktige retningslinjene, gjør at jeg har utfordret Støre i spørretimen.

Fakta er at selv om Støre-regjeringen har brukt i overkant av 50 milliarder kroner mer i oljepenger denne perioden.

Så har de da brukt 27 milliarder mindre på det som defineres som vekstfremmende. Siden i høst har de 27 milliardene vokst til 50.

Må sjekkes mot fremføring

Det som skulle være plusser for vekst - har blitt til store minuser for vekst.

Støres polemikk var at vi i Høyre var «bundet i en 2001-analyse av hva som er vekstfremmende».

Jeg minner om at føringene i handlingsregelen har vært gjentatt en rekke ganger - senest i 2017 av en samlet finanskomite.

Derfor er det nødvendig at Støre svarer på hvorfor han fører en veksthemmende og ikke en vekstfremmende politikk.

For dette er ikke en utdatert analyse.

Hvis man tar seg tid til å lytte til bedrifter over hele landet, er budskapet klart:

Behovet for kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skattelettelser er minst like viktig som det var i 2001.

Så kan jeg godt komme med en slags innrømmelse.

I kroner og øre har oljepengebruken tikkert jevnt oppover, også under vår regjeringstid.

I 2002 var det strukturelle oljekorrigerte underskuddet rett over to prosent av fastlands-BNP. I 2023 hadde det steget til rett over ti prosent.

Det er naturlig. Men det er også for mye.

Må sjekkes mot fremføring

Ingen regjering etter 2001 har brukt pengene bare på vekstfremmende tiltak.

Det som er nytt, er at vi nå har en regjering som bruker mindre penger på vekstfremmende tiltak.

Gradvis innfasing av oljeinntekter betyr at oljeinntektene tar en gradvis større plass. Særlig hvis man ikke klarer å løfte veksten på andre områder.

For de store satsingene må alltid gå til den langsiktige omstillingen. Der er vår track record veldig tydelig:

- Fra 2016 brukte Norge for første gang over 2 prosent av BNP på forskning og utvikling. Det var en villet satsing fra vår regjering
- Gjennom vår regjeringsperiode doblet vi bevilgningene til samferdsel, i tillegg til å bygge bedre, smartere, og mer sammenhengende veier
- Hvert år brukte vi også litt av handlingsrommet til å gradvis ta ned beskatningen av bedriftene. Inkludert den nå utskjelte formuesskatten på arbeidende kapital. I sum kuttet vi nesten 42 milliarder kroner i skatt over åtte år

Og vi fikk plass til å snu utviklingen i Forsvaret. Fra å bygge ned til å ruste opp. Det er en helt nødvendig rammebetingelse, selv om det i seg selv ikke er vekstfremmende.

Nå er dessverre alle piler snudd.

Investeringer i forskning og utvikling som andel av BNP har ikke vært lavere siden 2008.

Istedenfor å gi vekstfremmende skattelettelser, har regjeringen økt skattene med nesten 39 milliarder kroner.

Nylig kom regjeringen også med sitt forslag til NTP. Og selv om de styrker vedlikehold noe, kutter de mer i de store prosjektene.

Og de klarer heller ikke å prioritere de prosjektene som er samfunnsøkonomisk lønnsomme – altså de som vil gi oss bedre vekstevne.

Regjeringen bruker pengene feil når man tar generasjonsbrillene på.

På toppen av dette fører regjeringen politikk som er negativ for vekstevnen på andre områder.

De har gjort det vanskeligere for bedrifter som er avhengig av innleie.

Og de fører en uforutsigbar politikk for skatter, avgifter og kraft.

Det har faktisk også noen ringvirkninger.

Vi må ta innover oss at tilgangen på grønn og rimelig kraft er en helt avgjørende rammebetingelse for næringslivet fremover.

Må sjekkes mot fremføring

Men kraft-utbyggingen har stoppet helt opp.

Da vi satt i regjering ga vi konsesjon for i snitt 2,5 Terawatt timer i året. Støre-regjeringen har totalt gitt konsesjon for 0,3.

Det holder ikke.

Slik det ser ut nå. Så tror jeg rett og slett de eneste bedriftene med bedre rammevilkår enn før, er de med eiere som har flyttet til Sveits.

Til tross for alt dette, sa Støre tidligere denne uken at de har skrudd opp tempoet i næringspolitikken.

Og at når vi, sammen med næringslivet, kritiserer næringspolitikken til regjeringen;

Ja da snakker vi Norge ned.

Slik snakker gjerne politikere som er litt flau - Eller som har litt dårlig samvittighet.

Nei, Jonas – du er ikke Norge.

Arbeiderpartiet er ikke Norge

Regjeringen er ikke Norge

Og når vi kritiserer regjeringens næringspolitikk, kritiserer vi ikke Norge - Vi kritiserer regjeringen

Og det med god grunn.

Derfor er det viktig for valget i 2025 at vi går til valg på å skape optimisme. Ny driv i næringslivet. Et langsiktig fokus.

Og hvor vi systematisk skal jobbe med alt som er nødvendig for å levere samfunnet i enda bedre stand til neste generasjon.

Før sommeren skal regjeringen legge frem en perspektivmelding.

Selv om oljefondet har vokst og sysselsettingen har holdt seg, kommer utfordringene fremdeles til å være store.

I noen tilfeller større.

Den store opptrappingen på forsvar - som vi alle er enige om – forplikter, og den gjør handlingsrommet vårt mindre. Det kommer til å få konsekvenser for hva vi ellers har råd til.

Med regjeringens politikk så langt frykter jeg - ikke bare at handlingsrommet vårt blir mindre på grunn av høyere utgifter til pensjon og annet - men at det blir mindre fordi det svikter i inntektene fra bedrifter, hvis vi ikke legger til rette for omstilling.

Derfor vil jeg gjerne utfordre Støre og regjeringen til en god og prinsipiell diskusjon i forbindelse med perspektivmeldingen.

Mener man at kompromisset som Stoltenberg la grunnlaget for i 2001 er utdatert?

Må sjekkes mot fremføring

Eller er det nettopp nå vi stor overfor omstillingen handlingsregelen var skrevet for?

Skal vi følge finansminister Vedums «bruk opp pengene i dag» – filosofi?

Eller kan vi diskutere reelt hva som er vekstfremmende fremover?

Det kan godt tenkes at det er noen nye tiltak som er vekstfremmende i møtet med det grønne skiftet.

Men vi trenger en tydelig retning for finanspolitikken fremover som - ikke bare dreier seg om hvor mye penger vi bruker - men også hvordan vi tar vare på verdiskapingsgrunnlaget i Norge.

Hvis de ønsker å gå bort fra det brede nasjonale kompromisset vi gjorde i 2001 og gjentok i 2017, så må regjeringen tørre å være ærlige. Og si det tydelig.

Vårt standpunkt er at handlingsregelen står seg godt.

Vi må både ta hensyn til at pengebruken er tilpasset den økonomiske situasjonen for hvert enkelte år

og samtidig sørge for at vi bruker penger på å understøtte veksten i norsk økonomi.

Må sjekkes mot fremføring

Derfor må perspektivmeldingen gi grunnlag for at vi fortsetter med tydelige vekstfremmende tiltak. Samtidig trenger vi en helhetlig omstillingsplan for Norge.

En plan for tiltak som bidrar til at vi ikke bare sender dårligere vekstgrunnlag og økonomiske regninger til neste generasjon.

Og etter min mening bør en sånn plan bygge på syv områder - som jeg mener er en skisse som peker seg ut.

1. For det første må vi sørge for at vi har gode rammebetingelser for små og mellomstore bedrifter. Ikke minst at det må bli lettere å starte, drive og skalere nye bedrifter.
2. Så må næringspolitikken også bli grønnere.

Ikke primært ved at vi skal gi direkte støtte til enkeltbedrifter, men at de brede virkemidlene i næringspolitikken peker i en grønnere retning.

At næringslivet er i førersetet, ser de smarte grepene, men alltid har politikken i ryggen.

Så må vi også huske at røde bunnlinjer ikke gir grunnlag for grønn omstilling.

La meg bare understreke at de første to punktene her, dreier seg både om skattesystemet og om forenklinger i regelverkene.

3. Vi må ha mer kraft. Krafttørken under denne regjeringen må ta slutt. Da trenger vi mer av alt. Og vi trenger det fortere.

Både for å kutte utslipp, sikre privatøkonomien til folk flest, og legge til rette for omstilling i næringslivet.

I fjor vinter foreslo vi 12 konkrete tiltak for å bygge ut mer kraft. Der er det fortsatt mye å hente, og vi utfordrer stadig regjeringen på å få opp tempoet.

4. Så trenger vi også å mobilisere mer arbeidskraft, flere hender, og høyere og bredere kompetanse.

Vi ser allerede at flere deler av næringslivet har store behov, og det kommer bare til å vokse. Og vi vet at vi kommer til å trenge flere hender i omsorgssektoren.

Vi må ha en tydelig arbeidslinje som gjør at det lønner seg å jobbe. Samtidig må vi legge godt til rette for at alle som

kan jobbe får muligheten til det. Det tjener alle på.

Høyre har et arsenal av forslag. Regjeringen kan begynne med å snu sin reversering av inkluderingsdugnaden og arbeidsrettet uføretrygd.

5. Flere må gjennomføre skolen og skolen må være relevant for arbeidslivet.

Det handler både om å sørge for et samfunn med muligheter for alle, men også at vi er helt avhengig av sterk kompetanse når vi skal konkurrere internasjonalt – særlig innenfor yrkesfag, teknologi, og realfag.

Oppskriften er; En god lærer. Tidlig innsats for lesing, skriving og regning. En skole som stiller tydelige krav.

Men og at man forbereder seg på det arbeidslivet som kommer.

Vi trenger en god balanse. Bruke digitale virkemidler der det er nyttig, men ikke på bekostning av at barn lærer seg evnen til dyp konsentrasjon.

Jeg tror vi kan ofre Jan P. Syse – som definerte seg selv

Må sjekkes mot fremføring

som fanatisk moderat - en tanke. Selv om pendelen kan ha svingt for langt mot det digitale, er ikke det grunn til å la den svinge for langt den andre veien.

6. Norge er ikke ferdig bygget – Vi må ha bedre infrastruktur.

Transportkostnadene må ned for bedrifter.

Bo- og arbeidsmarkedsregioner må bli større.

Og vi må tørre å også prioritere de prosjektene som gir størst samfunnsøkonomisk nytte.

Den dreiningen regjeringen nå gjør med å bygge mer stykkevis og delt - og mindre stort og sammenhengende - er feil medisin.

7. Til slutt trenger vi reformer som løfter produktivitet i hele samfunnet.

Når vi blir færre som skal løse flere oppgaver, kommer vi ikke utenom at vi må øke produktiviteten.

Omtrent fra 90-tallet til rundt 2006 / 2007 lå veksten i produktivitet på omtrent 2 prosent årlig. Siden det har veksten falt ganske jevnt ned mot under en prosent de siste årene.

Det er gjort mye bra for å forenkle og digitalisere Norge, men det er et stort uutnyttet potensial. Ikke minst i samhandling mellom næringsliv, arbeidsliv og det offentlige. Men også for å levere bedre offentlige tjenester.

Når en av tre av oss jobber i offentlig sektor, betyr det også at vi må se på nye reformer i årene som kommer. Det må vi for å ha nok hender og hoder der de virkelig trengs.

Noen av disse syv elementene til en omstillingsplan koster penger. Andre krever politisk mot og vilje til å se på ting på nytt.

Noen krever enkeltgrep, andre brede reformer og forlik.

Vi er – og skal være – forberedt på å samarbeide med de andre partiene om de brede linjene. Å sørge for at de store linjene ligger fast, er en del av det å ruste Norge for fremtiden.

Så Høyre er klar for debatten om hvordan vi skal fortsette å rigge Norge for den langsiktige omstillingen vi er inne i.

Hvordan vi skal holde orden på generasjonsregnskapet.

Hvordan vi skal overlevere et samfunn med vekstevne.

Disse syv elementene mener vi bør danne grunnlaget for den diskusjonen.

Må sjekkes mot fremføring

Og derfor vil jeg igjen understreke at vi utfordrer regjeringen på å avklare sin finanspolitikk og sin omstillingsplan i perspektivmeldingen.

Også betyr ikke det å løfte blikket mot generasjonsperspektivet på lang sikt, at vi skal miste synet på utfordringene vi ser i dag.

For generasjonsregnskapet er ikke bare et spørsmål om vekstevne og samfunnet fremover. Det handler også om hvem som tar den største regningen for vanskelige tider i dag.

Vi ser tegn til et generasjonsgap.

52% av unge ser pessimistisk på fremtiden. Vi ser også at flere unger nå sliter psykisk.

På et slags makro-nivå handler det om klimaendringer, krig i Europa, og utsikter mot å måtte jobbe lenger for mindre pensjon.

På et mikro-nivå kjenner man selvfølgelig også på høyere matvarepriser, strømpriser og renteøkninger.

Jeg forstår at det kan gå på fremtidsoptimismen løs.

At det kan gi grunnlag for en slags motløshet.

Dersom de unge ikke tror at de overtar et samfunn som er bedre enn det vi arvet, er det et signal vi skal ta på alvor.

Må sjekkes mot fremføring

Da har vi et ansvar for å se på de særskilte utfordringene unge møter nå.

Få steder er dette så tydelig som i boligmarkedet.

Bare for noen uker siden kunne vi lese at to av tre nå må ha en eller annen form for hjelp hjemmefra når de kjøper sin første bolig. I 2015 var det bare halvparten.

Det viktigste vi gjør er å gå i rette med den manglende boligbyggingen. Og selv om renten og finanspolitikken har mye å si, spiller politikken også inn.

Dette er et område hvor lokalpolitikken med våre over 100 ordførere nesten kan bidra mest. Ved å kutte saksbehandlingstider og regulere flere områder for nybygging. Det er helt nødvendig om vi skal bevare det norske selveierdemokratiet for neste generasjon.

Det er selvfølgelig ikke slik at alle oljepengene fremover skal låses til fremtidige utfordringer. Det er også utfordringer vi må løse i dag.

Men vi kan ikke gjøre det på en måte som går på bekostning av fremtiden. Ved å utsette regningen, prioriteringen, og de langsiktige investeringene til neste generasjon.

Da setter man opp et generasjonsregnskap i ubalanse.

Vi står overfor noen store utfordringer, men Norge har også et helt unikt potensial for å lykkes. Vi har klart omstillinger før og vi kan klare det igjen.

Jeg er optimist.

Når jeg møter folk, som for eksempel i Hammerfest, men jeg kunne nevnt veldig mange andre steder.

Folk med skaperkraft og pågangsmot.

Da blir min optimisme på norske vegne også større.

Vi tror jo på at et samfunn alltid kan bli bedre. At å forandre for å bevare dreier seg om å ta vare på det som er bra i vårt samfunn og videreutvikle det.

Men Norge står overfor et stort skifte og en omstilling i hvor verdiskapningen kommer fra.

Vår jobb er å gjøre den overgangen mykest mulig.

Alternativet er større velferdsreduksjoner og et fattigere Norge.

Derfor må våre syv punkter være del av en tydelig omstillingsstrategi. Det kommer til å kreve politisk handling og politisk mot.

Må sjekkes mot fremføring

Og valgkampen i 2025 må ikke bli en kortsiktig auksjon for nye kostnadskrevenne tiltak, som går på bekostning av vår evne til å opprettholde velferden for fremtiden.

Det er kanskje ikke det morsomste å diskutere reelle politiske prioriteringer for norsk økonomi.

Men det er helt nødvendig.

Det er vår forpliktelse.

For vi i Høyre vet at hvis vi ikke gjør det, så overlater vi et fattigere samfunn til våre barn.

Tusen takk for oppmerksomheten